

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia2008 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie zwalczania i zapobiegania
rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej**

Na podstawie art. 8 ust. 5 oraz art. 10 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej (Dz. U. Nr 154, poz. 1087) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) w ust. 1 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) zostaną zastosowane zabiegi z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę albo”,

b) w ust. 2 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) stosowanie zabiegów z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę.”;

2) w § 3 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zabiegów z użyciem środków ochrony roślin zwalczających stonkę w każdym sezonie uprawy kukurydzy, jeżeli jest ona uprawiana w monokulturze.”;

3) w § 4:

a) w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) czyszczenie, z ziemi i resztek roślinnych, maszyn używanych na gruntach, na których jest uprawiana kukurydza, przed przemieszczeniem tych maszyn poza obszar objęty strefą zasiedlenia i strefą ryzyka;”,

b) w pkt 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„zakazuje się przemieszczania poza obszar objęty strefą zasiedlenia i strefą ryzyka;”;

4) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„§ 4a.1 Zakaz, o którym mowa w § 4 pkt 2 lit. a, nie dotyczy przemieszczania świeżych roślin kukurydzy lub ich części w obrębie jednego miejsca produkcji.

2. Nakazów i zakazów, określonych w § 2 ust. 1 i 2, w § 3 ust. 1 oraz w § 4 nie stosuje się do podmiotów prowadzących uprawę kukurydzy dla potrzeb:

- 1) prac naukowo-badawczych, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin;
- 2) badań skuteczności działania środka ochrony roślin, o których mowa w art. 39 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin.”;

5) załącznik nr 2 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. W odniesieniu do powiatów: bełchatowskiego, będzińskiego, białobrzieskiego, częstochowskiego, garwolińskiego, grójeckiego, jaworskiego, kamiennogórskiego, kępińskiego, kłobuckiego, koneckiego, lublinieckiego, łaskiego, łukowskiego, milickiego, myszkowskiego, oleśnickiego, opoczyńskiego, ostrowskiego, ostrzeszowskiego, pabianickiego, pajęczańskiego, parczewskiego, piotrkowskiego, przysuskiego, radomszczańskiego, radzyńskiego, sieradzkiego, skarżyskiego, szydłowieckiego, średzkiego, świdnickiego, tarnogórskiego, trzebnickiego, wałbrzyskiego, wieluńskiego, wieruszowskiego, włodawskiego, wrocławskiego,

zduńskowolskiego oraz miast na prawach powiatu: Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Mysłowice, Piotrków Trybunalski, Sosnowiec i Wrocław, dwa kolejne sezony uprawowe, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 zmienianego rozporządzenia, liczy się począwszy od sezonu uprawowego 2008 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 216, poz. 1599).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362, z 2006 r. Nr 92, poz. 639, Nr 170, poz. 1217 i Nr 171, poz. 1225 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 541.

**POWIATY ZAGROŻONE ROZPRZESTRZENIENIEM SIĘ ZACHODNIEJ
KUKURYDZIANEJ STONKI KORZENIOWEJ (STREFA RYZYKA)**

Lp.	Województwo	Powiat
1	dolnośląskie	dzierżoniowski, jaworski, kamiennogórski, kłodzki, milicki, oleśnicki, oławski, strzeliński, średzki, świdnicki, trzebnicki, wałbrzyski, wrocławski, miasto na prawach powiatu Wrocław
2	lubelskie	chełmski, lubartowski, łęczyński, łukowski, parczewski, radzyński, rycki, świdnicki, włodawski, miasto na prawach powiatu Chełm
3	łódzkie	bełchatowski, łaski, opoczyński, pabianicki, pajęczański, piotrkowski, radomszczański, sieradzki, wieluński, wieruszowski, zduńskowolski, miasto na prawach powiatu Piotrków Trybunalski
4	małopolskie	chrzanowski, olkuski, oświęcimski
5	mazowieckie	białobrzeski, garwoliński, grójecki, kozienicki, przysuski, radomski, szydłowiecki, zwoleński, miasto na prawach powiatu Radom
6	opolskie	kluczborski, namysłowski, oleski, strzelecki
7	śląskie	będziński, bieruńsko-lędziński, częstochowski, gliwicki, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, tarnogórski, zawierciański, miasta na prawach powiatu: Bytom, Chorzów, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze
8	świętokrzyskie	kielecki, konecki, ostrowiecki, skarżyski, starachowicki, włoszczowski, miasto na prawach powiatu Kielce
9	wielkopolskie	kępiński, ostrowski, ostrzeszowski

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie zmienia rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej (Dz. U. Nr 154, poz. 1087), regulujące sposoby zwalczania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie kraju. Załączniki do zmienianego rozporządzenia określają powiaty, w których zadomowiła się zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa (strefa zasiedlenia) oraz powiaty zagrożone jej rozprzestrzenieniem się (strefa ryzyka). W strefach tych obowiązują zakazy i nakazy mające na celu likwidację ognisk występowania szkodnika oraz ograniczenie jego dalszego rozprzestrzeniania się.

Zmiana przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 21 sierpnia 2007 r. w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej jest spowodowana zmianą zasięgu występowania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie kraju. W wyniku przeprowadzonego przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa w roku 2007 monitoringu, obecność zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej stwierdzono w 174 miejscach produkcji zlokalizowanych w strefie zasiedlenia, w 48 miejscach produkcji położonych w strefie ryzyka, a także odnotowano 2 wykrycia szkodnika poza obszarem stref zasiedlenia i ryzyka - w województwie łódzkim, w powiecie pączęzańskim.

W związku z powyższym proponuje się zwiększyć zakres strefy ryzyka o następujące powiaty:

- w województwie dolnośląskim o powiaty: jaworski, kamiennogórski, milicki, oleśnicki, świdnicki, średzki, trzebnicki, wałbrzyski, wrocławski oraz miasto na prawach powiatu – Wrocław;
- w województwie lubelskim o powiaty: łukowski, parczewski, radzyński i włodawski;
- w województwie łódzkim o powiaty: bełchatowski, łaski, opoczyński, pabianicki, pączęzański, piotrkowski, radomszczański, sieradzki, wieluński, wierszowski, zduńskowolski oraz miasto na prawach powiatu - Piotrków Trybunalski;

- w województwie mazowieckim o powiaty: białobrzegi, garwoliński, grójecki, przysuski i szydłowiecki;
- w województwie śląskim o powiaty: będziński, częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski, tarnogórski oraz miasta na prawach powiatu – Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Mysłowice i Sosnowiec;
- w województwie woj. świętokrzyskim o powiaty: konecki i skarżyski;
- w województwie wielkopolskim o powiaty: kępiński, ostrowski i ostrzeszowski.

W powiatach tych nakazy i zakazy wynikające z przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 21 sierpnia 2007 r. *w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej* obowiązywać będą począwszy od sezonu uprawowego 2008 roku.

W projektowanym rozporządzeniu nie przewiduje się natomiast zmiany zasięgu strefy zasiedlenia.

Ponadto proponuje się zmianę przepisu § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 21 sierpnia 2007 r. *w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej*. Wprowadzana zmiana ma na celu doprecyzowanie, że wynikające z tego przepisu ograniczenia dotyczące przemieszczania maszyn rolniczych, świeżych roślin kukurydzy i ich części, a także gleby lub innych podłoży uprawowych pochodzących z miejsc uprawy kukurydzy, nie dotyczy przemieszczania ich pomiędzy strefami ryzyka i zasiedlenia.

W projektowanym rozporządzeniu proponuje się także, aby zakazy i nakazy wprowadzane na obszarze strefy zasiedlenia nie dotyczyły prac naukowo-badawczych, prowadzonych zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin oraz badań skuteczności działania środka ochrony roślin, o których mowa w art. 39 ust. 4 pkt 3 tej ustawy. Prace naukowo badawcze mogą być prowadzone jedynie na podstawie pozwolenia wydanego przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa po stwierdzeniu, że spełnione zostały odpowiednie warunki organizacyjno techniczne, niezbędne do zabezpieczenia przed rozprzestrzenieniem się organizmów kwarantannowych, a realizacja tych badań podlega nadzorowi sprawowanemu przez właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa. Również badania skuteczności środków ochrony roślin mogą być wykonywane jedynie przez podmioty upoważnione przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Proponowane rozwiązania nie stwarzają więc zagrożenia fitosanitarnego dla upraw, umożliwiają natomiast prowadzenie na

terenach, na których wystąpiła zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa, doświadczeń związanych m.in. z biologią tego szkodnika, jak również chemicznymi metodami jego zwalczania. Pozwoli to na udoskonalanie metod zwalczania tego szkodnika. Proponowane zapisy ułatwią także dopuszczenie do obrotu nowych środków ochrony roślin zwalczających zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową – obecnie największym problemem z jakim borykają się producenci kukurydzy jest niedostateczny asortyment takich środków, dostępnych w obrocie.

Ze względu na konieczność wejścia w życie przepisów projektowanego rozporządzenia przed rozpoczęciem sezonu uprawy kukurydzy, który rozpoczyna się około 20 kwietnia, proponuje się, aby weszło ono w życie po upływie siedmiu dni od dnia ogłoszenia. Ze względu na potencjalne straty gospodarcze, jakie może spowodować zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa, wejście w życie projektowanego rozporządzenia w proponowanym terminie leży w interesie publicznym i nie jest to sprzeczne z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z postanowieniami decyzji Komisji 2003/766/WE z dnia 24 października 2003 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2003, str. 49; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 442) oraz decyzji Komisji 2006/564/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. zmieniającej decyzję Komisji 2003/766/WE w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 225 z 17.08.2006, str. 28). W związku z tym projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 69, poz.1414) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt rozporządzenia został ujęty w programie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na okres styczeń - czerwiec 2007 r.

Ocena skutków regulacji:

- 1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie** – projektowane rozporządzenie dotyczy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz producentów kukurydzy. Na obszarze powiatów, o które proponuje się zwiększenie zasięgu strefy ryzyka, uprawa kukurydzy prowadzona jest przez blisko 7200 gospodarstw rolnych, na łącznym areale około 62 tys ha.
- 2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego** – wydanie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych oraz nie spowoduje zwiększenia dochodów i wydatków budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Projektowane rozporządzenie nie zwiększa zakresu obowiązków Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, związanych z kontrolą występowania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie kraju.
- 3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.
- 4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw** – projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na dochody podmiotów zajmujących się uprawą kukurydzy na obszarze powiatów, o które zwiększony zostanie zasięg strefy ryzyka.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie się wiązać z koniecznością wprowadzenia przez producentów kukurydzy, uprawiających tę roślinę na terenie powiatów, o które zwiększony zostanie zasięg strefy ryzyka, odpowiednich systemów zmianowania lub z obowiązkiem wykonywania przez tych producentów zapobiegawczych zabiegów środkami ochrony roślin, co podniesie koszty uprawy. Rzeczywisty wpływ rozporządzenia na dochodowość podmiotów objętych projektowaną regulacją jest jednak niemożliwy do oszacowania.

Obciążenia nakładane na producentów kukurydzy przepisami projektowanego rozporządzenia pozwolą jednak uniknąć strat związanych z rozprzestrzenianiem się szkodnika.

Analiza wykonana przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej po stwierdzeniu na obszarze kraju pierwszych ognisk występowania szkodnika

wykazała, że w przypadku braku przeciwdziałania ze strony państwa pierwsze istotne z ekonomicznego punktu widzenia straty w uprawie kukurydzy powinny zostać odnotowane po upływie 4-5 lat od introdukcji szkodnika. Straty plonu osiągają bowiem najwyższe poziom, gdy liczebność populacji zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej osiągnie 2,5-3 tyś. larw przypadających na jedną roślinę (przy takiej liczebności straty w plonach mogą wynieść do 50% w latach o dużej ilości opadów i do 30% strat w latach o małej ilości opadów). Według szacunków, po upływie 10 lat od introdukcji szkodnika porażeniu uległoby 27-36% areалу uprawy kukurydzy (122 850-163 800 ha). Zasięg występowania szkodnika koncentrowałby się przy tym na południu oraz południowym zachodzie kraju, gdzie obserwuje się wysoki udział kukurydzy w strukturze gruntów rolnych, a także wielu producentów uprawia kukurydzę w monokulturze. Spowodowany porażeniem upraw spadek plonów w skali kraju osiągnąłby poziom około 8-11% (229-305 tys. ton), przy czym na gruntach porażonych przez szkodnika wynosiłby około 30%. Przy założonym poziomie cen zbliżonym do ceny interwencyjnej, wartość strat kształtowała by się w granicach 23-31 mln euro, tj. około 190 euro na 1 ha porażonej plantacji. Spadek podaży krajowej doprowadziłby z kolei do wzrostu cen oraz ograniczenia eksportu, przy czym - w celu uzupełnienia niedoborów - niezbędny stał by się import kukurydzy.

5. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny kraju.
6. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na zdrowie człowieka oraz na stan środowiska naturalnego** – projektowane rozporządzenie zwiększa obszar kraju na którym należy podejmować działania zapobiegające dalszemu rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, w tym chemiczne zabiegi ochrony roślin. Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu wymaga uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa. Jednocześnie, stosowanie do ust. 2 tego artykułu na terenie kraju mogą być dopuszczone do obrotu jedynie te środki ochrony roślin, które przy prawidłowym stosowaniu, zgodnie z przeznaczeniem, nie stanowią zagrożenia dla zdrowia człowieka, zwierząt oraz dla środowiska. W związku z powyższym projektowane rozporządzenie, mimo zwiększenia obszaru na którym należy wykonywać zabiegi

ochrony roślin zwalczające zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową, nie spowoduje wzrostu zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia człowieka. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że niezależnie od wejścia w życie projektowanej regulacji szkodliwość zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej spowodowałaby konieczność wykonywania przez producentów kukurydzy chemicznych zabiegów zwalczających szkodnika. Projektowane rozporządzenie, opierające zasady zwalczania szkodnika na płodozmianie, przyczynia się do ograniczania zakresu stosowania chemicznych środków ochrony roślin.

7. **Konsultacje społeczne** - projekt rozporządzenia został skonsultowany z organizacjami społeczno-zawodowymi hodowców roślin i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym rozporządzeniem, między innymi z Polskim Związkiem Producentów Kukurydzy, Federacją Związków Pracodawców, Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Krajową Radą Izb Rolniczych, Krajową Sekcją Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związków Zawodowych Pracowników Rolnictwa RP, Krajowym Związkiem Producentów Nasion Ogrodniczych i Materiału Szkółkarskiego, Niezależnym Samorządnym Związkiem Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Polską Izbą Nasienną, Polskim Związkiem Ogrodniczym, Sekcją Krajową Pracowników Administracji Rządowej i Samorządowej NSZZ „Solidarność”, Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa RP, Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”, Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni” oraz Zrzeszeniem Producentów Nasion Ogrodniczych, Materiału Szkółkarskiego i Grzybów „SOGNAS”.

Do projektu rozporządzenia uwagi zgłosił Polski Związek Producentów Kukurydzy. Przekazana przez Związek propozycja, aby obowiązek przeprowadzania w strefie zasiedlenia i strefie ryzyka zabiegów z użyciem środków ochrony roślin zwalczających zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową, wymaganych przy niektórych wariantach stosowanego płodozmianu, dopuszczał zaprawianie nasion lub inne formy zwalczania larw szkodnika została przyjęta. Częściowo została również uwzględniona uwaga dotycząca zniesienia zakazu przemieszczania świeżych roślin kukurydzy lub ich części poza obszar objęty strefą zasiedlenia i strefą ryzyka. Zakaz ten nie będzie obowiązywał w przypadku przemieszczania

roślin kukurydzy w obrębie jednego gospodarstwa. Ze względu na wysokie ryzyko zawleczenia zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na nowe obszary wraz z transportem świeżych roślin kukurydzy, zostanie on jednak utrzymany przy wyprowadzaniu roślin kukurydzy poza gospodarstwo. Nie została natomiast przyjęta propozycja zniesienia zakazu uprawy kukurydzy w monokulturze na obszarze strefy zasiedlenia. Ze względu na biologię szkodnika płodozmian jest bowiem najskuteczniejszym sposobem jego zwalczania, gwarantującym zniszczenie znajdujących się w glebie larw niezdolnych do prawidłowego rozwoju na innych roślinach.

Opracowano w Departamencie
Hodowli i Ochrony Roślin:

Akceptował

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: